

Megjelenik hétfőn és keddnapokon is.

Előfizetési árak:

Table with subscription rates: helyben: 1 évre 12.-, fél évre 6.-, 1 óra 1.-

Hirdetések díja:

házasb. post. egy soros hirdetésnél 8 kr., minden kötetben 4 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyitóléc ára 15 krajczár.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Szerkesztőség: Az arad-országi egyesült vasutak... Kiadóhivatal: Az arad-országi egyesült vasutak...

Apponyi-féle reformok.

Arad, május 7.

Régi bonmot Apponyi grófról, hogy ő vissza felé szereti a reformokat.

De valamint szabadelvű irányu reformjai soha nem voltak Apponyinak, ugy nem voltak állandó és következetes politikai elvei.

Apponyinak mindig csak hangulatai voltak, — jegyzi meg róla egy előkelő publicista. Amilyen véletlenül, vagy a külbnyomások következtében támad a hangulat, ugy alakul parlamentünk nagy szónokának nézete.

A költői és művészi elem egyáltalán túlnyomó Apponyiban. Ez magyarázza meg, hogy benyomásai mindig élénkek, ezek majd mindig uralkodnak rajta.

Világánszere tehát szűkséggépp különbözik Szilágyi Dezsőtől, ki a modern Magyarország épületének tervét egyszer elkészítve, azt állandóan a liberalizmus tiszta világitásába helyezte. Neki nincsenek hangulatai, idegrendszere nem túlzékony a benyomások irányában.

Volt idő és pedig nem nagyon régen, mikor a mérsékelt padokról ékes szavak, a mérsékelt ellenzéki sajtóban a politikai gyűlölet éktelen mondásai vádolták a kormányt és a szabadelvű pártot, hogy a liberalizmus kopott frázisai miatt feloldozza a nemzet érdekeit.

Es követelte ugyanakkor, ugyanazon mérsékelt ellenzék a földirtok-minimumot, s nem a maximumot. Követelte homesteadot; sajtójában követelte a földirtok kategoriát, a nagy-, közép (nemesi) és kis (paraszt) birtok megkülönböztetését.

Követelte a szenvédő váltóképeség megszorítását. Szóval követelte mindazt, amit vissza lépés valaha követelt.

Nem követeltek többet sem a német, sem az osztrák reakcionáriusok. Nem követeltek többet X. Károly alatt a visszatért emigransok, a forradalom vívmányainak lerombolására.

E követelések üzték el főleg Szilágyi Dezsőt a mérsékelt ellenzékéről. A mérsékelt club reakcionárius atmoszférájára türehtetlen kellett hogy legyen rá nézve.

Es ime, most ugyanazon mérsékelt ellenzék hozsannát zeng Szilágyi liberalizmusára. Ha nem tudnók, hogy e liberalizmus nyíltan és öntudatosan szabadelvűség, ennek minden következményeivel, valóban gyanusnak tünnek fel az előttünk.

Csak jelentse ki Apponyi Albert, mert végre is ő a bevallott vezére a mérsékelt ellenzéknek, hogy Szilágyi programjának liberális részét is őszintén elfogadjá. Legutóbbi beszédében elmulasztotta e kijelentés megtételét. De kijelentése nem lehet csak általános jellegű. Egyes tételre kell vonatkoznia.

Akarja-e Apponyi Albert gróf és vele a mérsékelt ellenzék a teljes jogegyenlőséget és teljes szabadságot? Tehát nem csak a politikai és egyéni szabadságot, hanem a teljes szabadságot a gazdaságban és földirtokban, a teljesen szabad verseny, a protekcionán teljes feladását a kigazdasági existenciák irányában, amennyiben e protekcionán nem kizárólag gazdasági, hanem egyszersmind politikai kérdés?

Akarja-e a földirtok szabadsága korlátozásának eljétését mindazon a té-

ren, hol ő e korlátozás szükségességét felállította?

Ha igen, jelentse ki ezt a házban, tételről tételre. De nem szép körmondatokban, melyek kerülökkel és kibúvókkal bírnak, hanem egyszerűen és kerekén. Igen vagy nem?

Ha akarja és akaratát így jelenti ki, akkor elhiszik ugy felöle, mint pártja felől, hogy liberális.

Sőt megkövetelheti tőle egyebet is. Megkövetelheti azt, hogy a multbeli tévedéseit ismerje el. Ismerje el, hogy meggyőződött a liberalizmus nemzetfenntartó és nemzetfejlesztő erejéről, melyet annyiszor kétségbe vont.

De akkor egyszersmind hagyjon békét a mérsékelt ellenzék az elvhűség hirdetésének. Hagyjon fel a különböző rendszerek emlegetésével.

Tisza Kálmán mindig liberális volt és Apponyi Albert nem volt az. Kérdezze meg a mérsékelt ellenzék az országot s nem talál egy embert, a ki más véleményben volna. Tisza Kálmán védte a liberális intézményeket Apponyi Albert gróf ellen.

Szilágyi Dezső liberalis programja tehát legtermészetesebben beleillik a Tisza-kabinet politikájának keretébe. Ellenben, legalább a multban, nem illett bele a mérsékelt ellenzék, s névszerint Apponyi Albert gróf politikájának keretébe, és így egészen jogosan fogja érni Apponyi Albertet, s a mérsékelt ellenzékét azon gyanu, melyet a legkiméletlenebb inszinuáció alakjában annyiszor és mindig igazságtalanul fejezett ki az ellenzék Tisza irányában. Azon gyanu, hogy — nem Tisza fogad el minden elvet és minden rendszert csak azért, hogy kormányon maradjon — hanem Apponyi Albert és a mérsékelt ellenzék fogad el minden elvet, minden rendszert csak azért, hogy kormányra juthasson.

Temes megye új főispánja. A hivatalos lap egyik legközelebbi száma közli Ormós Zsigmond temesmegyei főispánnak saját kérelmére történt felmentését, miután Ormós kiváló szolgálatait hosszabb ideig tartó betegeskedés következtében a közigazgatásnak továbbra nem szentelheti. Egyidejűleg kinevezetik Molnár Viktor országos képviselő, temesmegyei földirtokos, Temes megye főispánjává. Molnár főispán már a jövő hét elején veszi át Temesvárt teendőit.

Országgyűlés. A képviselőházban kedden tovább folytatott költségvetési általános vita során az első felszólalás egy „szűz beszéd” volt, melyet Molnár József, szélsőbali képviselő tartott, természetesen a budget ellen. Ez azonban nem gátolta a házat s benne különösen a többséget, hogy kezdetül régig ostromosan figyelemmel hallgassa a szónoknak kifogástalanul tárgyilagosa s magával a költségvetéssel behatóan foglalkozó tartalmas előadását, melyet mások botrány hajhászó kurjánzásai elvadt személyeskedései, vagy lapos frázisai után joltóvó érzással hallgattott mindenki s ezért az eljenzések, melyekkel szónokot beszéde végentével pártja kinttette, megérdemelték voltak. Most Schvay Gyula egy igen sikerült replikában felelt Apponyi vádjaira, melyeket pontonként alaposan megválaszolta, arra nézve, mintha Tisza 14 évi kormányzatában hiányozna a politikai tartalom és hiányozna az alkotások, szónok hatással utalt arra, hogy hiszen maga Apponyi is megszavazta Tisza alkotásának (melyek tehát léteznek) nagy részét. Kun Miklósnak Andrásy Gyula gróf főrendiházi beszédével megkísérelt polemikája után, több szónok nem leván felírva, Hegedűs Sándor előadó leván zárbeszédét, melyet a ház élvezettel, a többség pedig többszöri zajos helyelésekkel hallgatott. Az ellenzék s különösen Kaas magatartását élénk döröltésget keltően szatirizálta s azon körülményből, hogy az ellenzék szónokainak túlnyomó része nem is szolt a költségvetéshez, mint pl. Horánszky, a ki beszélt a 87-ik számadások eredményéről, a jövő évi lehetőségekről, de a jelen budgetről minél kevesebbet szolt, — a költségvetés kevéssé megámadható voltára vont következtetéseket. Mudrony és Molnár József pénzügyi és közgazdasági sitógásait győzelmesen czáfolta s taps és éljenzés tört ki, midőn szavait azzal végzte, hogy egyik újton a személyeskedéseket ki, a másikon a reformokat. be kell bocsátani a házba. — Horváth személyes természetű rövid

felszólalása után Wekerle minster felelt meg az ellenzéki szónokok egye vádjaira s többi közt bemutatva Hollakyt azon vádjával szemben, mintha a pénzügyi hatóságok pártsempon szent járnának el; azt az igen sajtáságos etetet, midőn a pénzügyi hatóságok első és második fokon Hollakyt egyszerű felbeszérésre oly adótartozásért, melynek nagy része öt személyesen illette, a társaságot akarták terhelni, melynek igazgatója, ugy hogy a társaság csak a pénzügyi bírósághoz való felebbezés után szabadult e teheről. Hollakyt megkísérelt tisztázni az ügyet, de erőköléssei mosolyt és d rülséget keltének. Esre a folyó évi állam költségvetés nagy többséggel a részletes tárgyalás alapjául elfogadtatott.

Az élőviz-csatorna.

Arad megye székhelyének nagyterületére tegnap reggel 9 óra volt összehívva az arad-mezőhegyesi élőviz-csatorna kiépítésében érdekelt megyék, városok, társulatok és egyesek, hogy a fontos dolgot az engedélyezéssel megbízott alispán elnöklété alatt megbeszéljék.

Négy megye érdekeljei gyűltek össze a tárgyalásra: Arad-, Csanád-, Csongrád- és Békésmegye egyik közönségből a nagyterem egészen megtelt s általános érdeklődéssel kísérték a tárgyalás menetét.

Az értekezleten Ormos Péter alispán elnökölt. Jelen voltak a következők: Arad megye részéről Sza th máry Gyula főjegyző. Aradváros közönsége képviselőiben: S a l a c G y u l a polgármester, V i r á g h L a j o s főmérnök, P a r e o z I s t v á n tanácsnok, P e r g e r J á n o s dr. főügyész. A mezőhegyesi ménésbirtok képviselőiben G l u z e k G y u l a igazgató — N e m e s h e l O d d u. Az aradi közti vaspálya társulat képviselőiben: S o h i t p k e s z E d e dr. Mint érdekeltek: D á n i e l K á l m á n, V á s s á r h e l y i B é l a, O r t u t a y B é l a, B a l l a A d á m. A kulturterménkség részéről: K v a s s a y mérnök. A VI. kerületi kulturterménkség képviselőiben J ó z s a L á z l ó főmérnök. Az aradi folyamterménkség részéről: S á n t a. A szegedi folyamterménkség részéről: R ö c k I v á n. Képviselő voltak: a vasuti főfelügyelőség L á z l ó J ó z s e f főfelügyelősi biztos, H.-M.-Vásárhely város közönség S z i k s z a y D é n e s tanácsnok, J u h á s z M i h á l y főügyész és D e á k M i h á l y főmérnök által, Csanád megye K r i s t ó f f y J ó z s e f főjegyző, Csongrád megye N o v á k G u s t á v, Békésmegye H a v i á r L a j o s kir. főmérnök, a Szarász-szabályzó társaság; H e n n e r J á n o s, a körös-tisza-marosi ármentesítő társaság F e k e t e M á r t o n főigazgató és R u p o s c s G y ö r g y főmérnök által, az arad-országi egyesült vasutak B o r o s B é n i által. Az aradi államépítészeti hivatal részéről: G e l l e r B é l a kir. főmérnök; — Mikalaka község: K o s m a G y o r g y e b í r ó, S z e r é n y S á n d o r jegyző, Torna község: J u s t h G y u l a, B á n y á s T ó d o r b í r ó, M u n k á o s J ó z s e f jegyző, Battonya K o v a c s o v i c s J ó z s e f b í r ó, L o v r i o s P á l jegyző, Tót-Komlós: i f j. L e h o t d o c k z k y J á n o s b í r ó, M á k ó: C s e r e s n y é s J á n o s főkapitány, B á n f i G y u l a, L e l e község: I v á n D é n e s, M.-Kovácsbánya F l o c k I s t v á n b í r ó, B a g y i k A n t a l jegyző által képviselve, azonkívül az egyes érdekelte földtulajdonosok nagy tömege.

Hivatalosan nem volt képviselő a Szegedváros közönsége, Nagy- és Kis-Varjas, Mezőhegyes, Ambróziava, Nagy Majláth, Földeák, Ref-Kovácsbánya, Tót-Kovácsbánya és Sámson közönsége.

Az érdekes létről — melynek határozata alább olvasható — a következő részletes tudósítást adjuk:

Megnyitván az értekezlet Ormos Péter alispán üdvözölte a megjelenteket s röviden ismertette a tárgyat, melynek megbeszélésére az érdekelteket egybehívta.

Sza th máry Gy. főjegyző felolvasta erre a közmunka és közlekedésügyi miniszter rendeletét, melyben az arad-mezőhegyesi élővizcsatorna engedélyezése körüli tárgyalással Ormos Péter alispán bízott meg. Jelenti, hogy a mezőhegyesi ménésbirtok részéről bemutatott terv a csatorna építésére vonatkozó hirdetményvel

együtt az összes érdekelt vármegyéknek, városoknak, községeknek, társulatoknak s magánosoknak megküldetett, s az 30 napig mindonitt a törvény által megkövetelt közszemlére volt kitéve.

Esre felolvastattak azon beadványok, mely a csatorna vonatkozólag a közmunka-és közlekedési miniszterium útján az illetékes aradmegyei főispánnak megküldettek. Ezek a következők:

Aradi kir. áll. m. j. ö. s z á g i g a z g a t ó s á g a l t a l a képviselt Sionda és Basaraga községek nevében a csatorna kiépítése ellen semmi kifogást nem emel.

Csanád megye közönsége nehezményezi, hogy az illetékességgel Arad megye alispánja bízott meg. Aggályát fejezi ki a csatornaépítés iránt, mert véleménye szerint az által a szárazér környéke áríznek tétetik ki s a belvizek levezetését is nehezíti.

Makó város közönsége szintén kifogásolja az alispán illetékességét s kéri, hogy az Csanád megye alispánjára ruháztassék át.

H.-M.-Vásárhely közönsége sérelmesnek találja érdekeire nézve az élőviz-csatorna s addig az engedélyt elvetetni kéri, míg a szárazér-csatorna egészen kiépítve nem lesz.

A miniszter mindezeknek megadta az aggályt eloszlató felvilágosítást s Ormos Péter aradmegyei alispán illetékességét megadóztette.

Szeged város közönségének általán véve nincs kifogása a csatorna ellen, de ragaszkodik a körös-tisza-marosi ármentesítő társulat feltételéhez. Kéri, hogy a porgányi zsiip helyett más levezetés alkalmaztassék s hogy a tápi birtokon méltányos kártérítés adassék.

Geszti-Balogh Ferencz monori lakos följelenté, hogy alkalmatartási a csatorna, azonkívül vízmélyítést és vízhasználati jogot.

Vincze Mihály tornyai lakos ohajtja, hogy szárazéri hídja érintetlenül hagyassék, vagy helyébe más hidat építsenek. Kiköti a halászat jog élvezését s földjeért □-ként 15 forintot kér megállapítani.

Ezek az írásban benyújtott kérelmek. Az érdekeltek közül néhányan megjegyezték, hogy több község is betérjesszette óhaját, nevezetesen Torna, Battonya stb. s a körös-tisza-marosi ármentesítő társulat, mely iránt azonban nincsenek a többihez osztolva. Ez a körülmény Justh Gyula indítványára jegyzőkönyvbe vétetett.

Mintán Sza th máry Gyula főjegyző az érdekelteket konstatalta, felolvastott a mezőhegyesi ménésbirtok két kérvénye, a mely az értekezletnek igen érdekes fordulatot adott.

Az egyik kérvényben azt jelenti a ménésbirtok, hogy miután a szárazéri alsó csatorna nem építették ki s így a felhasznált víz ezen át le nem vezethető: T ó t k o m l ó s n a l e n g e d é l y t nyerjen a csatorna tervezetének megváltoztatására s az eredeti tervtől eltérőleg a csatornát valahol Nagylak község közelébe vezesse. A másik beadványban azt kéri a ménésbirtok, hogy Sionda, Basaraga és több más község szolgalmi joga tárgyalás közben figyelembe vételessék.

Az első körülmény igen fontos, amennyiben az alsó csatorna terve egészen megváltozik s olyan tervvel szemben állanak az érdekeltek, melyet nem ismernek s melyhez így most bájosan szólhatnak hozzá.

Ormos Péter alispán kifejti az első kérvény tartalmát. Megjegyzi, hogy a ménésbirtok igazgatósága visszaél az általa adott ideiglenes engedéllyel, mert más vonalra tér át, mint a mely a tevben meg volt jelölve. Tudomás van arról, hogy a ménésbirtok ez új terv szerint is fogantositja már a munkálatot. Véleménye szerint mindazon munkák, melyek az eredeti tervtől eltérőleg készülnek, a z o u n a l e s z ü n t e t e n d ö k s megkeresendő az iránt, hogy szorosan az általán ismert tervhez tartsa magát. (Helyeslés.)

Nachtnabel Odon, mint a ménésbirtok megbízottja, azt jegyzi meg, hogy a ménésbirtok legátavolabbról sem szándékozik maga tak bátorogót venni arra, hogy az alispán által adott ideiglenes engedéllyel eltérjen. (J u s t h közbeszól: De igen! Sőt dolgoznak is rajta. Nachtnabel: Bocsanatot kérek, nem vagyok az országban, hogy a t. képviselő ur közbeszólására azonnal megfeleljek. . . . Ez a kijelentés nagy derűtséggel keltett.) Szónok folytatja aztán, hogy ő is jogosnak tartja az alispán véleményét, mert az új tervet csakugyan nem volt 30 napi közszemlére kitéve s így az engedély függőben tartandó, mert e részhez az érdekeltek nem szólhatnak hozzá. A csatorna többi részére azonban megtehetik észrevételeiket. Kéri azért a földmívelésügyi miniszternek e tárgyban küldött leiratait felolvasni.

Fekete Márton, a körös-tisza-marosi ármentesítő társulat főigazgatója abban a véleményben van, hogy a ménésbirtok új terve lényegesen alternálja a tárgyalást s

azért ez ügyben most az értekezlet érdemleges tárgyalásba semmi szin alatt nem bocsátkoztunk. (Helyeslés.) Nem azon tervek kerülnék így tárgyalás alá, melyeket az érdekeltség ismer. Tulajdonképen tehát olyan csatornáról van szó, melynek csak egy vége van, a minőt ő soha nem ismert. A víz bele megy, de azt nem tudják, hol nyer lefolyást. Az a kérdés, hogy a felhasznált víz merre vezetetik el, nagyon fontos az érdekeségre, ezért jöttek most össze ily nagy számban. Kéri az értekezletet, hogy mindaddig, míg erről kellőképpen nem lesz felvilágosítva mindenki, a t á r g y a l á s t h a s z s a z a e l s a d d i g s e m m i b e b o c s á t k o z z a k m i g a v i z j o g i t ö r v é n y e k e r t e l m é n e n a z u j t e r v e k b e a d a t n a k s a m e g k i v á n t k ö z s z e m l é r e k i t e t t e n k. (Helyeslés.)

Kristóffy József csanád megye főjegyző mindenben hozzájárul Fekete indítványához. Szerinte már is fel van forgatva az eredeti terv, mert olyan ásatások történtek, melyek nem vágnak bele az engedély keretébe. Ezért kéri az értekezletet, hogy a ménésbirtok mostani beadványát t ö k é l e t e s e n u j k é r v é n y n e k t e k i n t s e, a z k ö z l j e a z ő z s e s e r d e k e l t e k k e l s h a z a l a s ó c s a t o r n a t e r v e i s k i d o l g o z v a l e z, i s m é t ú j j o n ő s z e s e t á r g y a l á s a r a, d e a d d i g n e h a t á r o z z o n s e m m i t.

Hennér János a Szarász-szabályzó nagy érdekeltség nevében szintén elhalasztatni kéri a tárgyalást.

Nachtnabel Odon osztja Fekete Márton véleményét, de ellenzi, a mit Kristóffy mondott, hogy t. i. a beadványt új kérvénynek tekintse az értekezlet. Szerinte csak pótlása az eredeti tervnek.

Juhász Mihály (H.-M.-Vásárhely) is hozzájárul Fekete véleményéhez. Kijelenti, hogy az ő városa tisztelt a kormányt, tisztelt Arad megye alispánját, de az élő viz csatorna ellen vízvádalmi szempontból mindig tiltakozott, a mit most szinten ismétél.

Ormos alispán a további tárgyalást lehetetlennek tartja, annál is inkább, mert a mentelep igazgatóságának képviselője is beolegyez az elhalasztásba.

Sza th máry Gyula főjegyző más szempontból nézi a dolgot. Szerinte nincs elég ok a tárgyalás elhalasztására, mert a tervezet közszemlére kitétetett. Igaz, hogy a ménésbirtok e terv egy részét módosítani akarja, de ez nem akadályozza a csatorna felső részének tárgyalását. Kérdés azonban, hogy ez a változtatás tesze-módosítást a felső részeken is? Indítványozza, hogy az értekezlet vegye tudomásul a levezető szakasz megváltoztatása érdekében beadott kérvényt s most az érintetlenül hagyott felső tervezetet tárgyalja le.

Fekete Márton érti a főjegyző álláspontját, mert ő csak a csatorna felső részét látja. De a terv leglényegesebb része a levezetés s éppen ezen akar a ménésbirtok változtatni, úgy, hogy az egész tervet felforgatja vele. Kénytelen előbbi álláspontjához ragaszkodni, mert ilyen körülmények közt igazoltnak látja az alsó rész aggodalmát s ellenszenvét az élővizcsatorna ellen. Kéri az értekezletet, hogy e környeket ne kényszerítse a végletekig menő nyilatkozatra. A mit ő kéri, az törvényszerű méltányos, igazságos s abba belenyugszik a ménésbirtok képviselője is.

Boros Béni sajnálatának ad kifejezést, hogy ő más szempontból nézi a csatorna ügyét. Fekete egy kalap alá vonta a dolgot s általánoságban ítélte felte, a mit ő nem tesz. Külön választja a részleteket s ezért folytatni kéri a tárgyalást. Az értekezlet nem azért jött össze, hogy a csatorna káros vagy hasznos volta felett tanácskozzék s kritizálja Arad megye alispánjának illetékességi jogát, hanem azért, hogy minden megbízott lehetőleg védje a maga felé, községe, társulata érdekeit. Eppen azért méltányosnak tartja, hogy Szathmáry és Kristóffy saját megyéjük érdekeiben emeltek szót. Csanád és Csongrád megye megbízottai méltán beszélhetnek a csatorna alsó tervezete ellen, de a felső rész nem tartozik rájuk. Arad környékén járvában folyik az ásatás s így nagyon sérelmes volna, ha a munkálatot egyszerre beszüntetnék. Az természetes, hogy a ménésbirtok által kívánt módosítást az érdekelteknél külön kell letárgyalni. Azt hiszi, hogy a víz levezetésének kérdése oly megoldást nyer, melybe mindenki bele fog nyugodni. Indítványozza, hogy az értekezlet tárgyalja le most a csatorna felső részének építését s az alsó részét hagyja későbbre.

Novák Gusztáv (Csongrád m.) nem ért egyet Borossal, mert az érdekeltek e gy s ó g e t e r v f e l e t t i n y i l a t k o z a t r a l e t t e k e z a l k a l o m m a l ö s s e z h e v a. A levezetésről nincs gondoskodva s így nincs megnyugtató az érdekeltek nagy része. Sokan be sem jöttek a tárgyalásra, mert az általán ismert eredeti tervet beolnyogták. Ugyan mit szólnának hozzá, ha azt a mi-ről sejteltük sincs, az értekezlet kivinné? A vizjogi törvény e tekintetben másképp rendelkezik, a mit okvetlen betartani óhajt.

Boros Béni hozzá teszi, hogy a csatorna levezetésére vonatkozó tervet még egyáltalán nem nyújtotta be a ménésbirtok, miután az a Szarász szabályozásával

és kiépítésével áll összefüggésben. A tervezetben csak Tóthkocsolós volt megjelölve a csatorna iránya.

F e k e t e Márton, az ellenkezőről igyekszik meggyőzni Borost a kulturális jelentés alapján.

J u s t h Gyula esodalkozik a kulturális és nagy közműműveket tartja a kultúr- és művelődési bizottság előtt, melynek elnöke Tóthkocsolós, melynek levezetéseiről az eddig Szeviute nem csak a levezetés terve u, hanem a feladatok is történelmi lényeges módosítás, ezért határozottan tiltakozik az ellen, hogy az értekezlet törvényes módon olyan tárgyat felelt határozzon, melyet nem ismer. Tiltakozását és óvatát jegyzőkönyvbe kéri vétetni.

C s e r e s n y é s János (Makó) mindenben hozzájárul Justh véleményéhez. Szerinte az is igaz, amit Kristóffy főjegyző mondott a így az új tervet a vizsgálati törvény értelmében 30 napi közbesemlére kéri kitétetni.

I v á n D é n e s (Léle) Boros Béni indítványához csatlakozik.

S a l a c z Gyula polgármester véleménye szerint a kérdés megoldásában nincs semmi elvi eltérés. Elvárja az érdekeltektől, hogy ha már a csatorna első részének tárgyalását elhalasztják, méltányossági szempontból ezek nem fogják ellenkezni a feladatok jelenlegi tárgyalásával. Az alsó résznek nincs semmi oka attól félni, hogy a csatorna árvízét rontja. Csatlakozik azon indítványhoz, melyet Szathmáry főjegyző tett a Boros Béni támogatott. Megjegyzi végül, hogy a munka beosztása kizárólag azokra a pontokra vonatkozhat, melyeknél eltérés történt az eredeti tervből.

J u s t h Gyula újból tiltakozásának ad kifejezést.

N a o h t n é b e l Odón abban a meggyőződésben van, hogy a kérdés további vitát egyáltalán nem igényel, mert nincs tárgya, miután ő, mint a ménesbírtok képviselője szintén hozzájárult Fekete Márton indítványához. E szerint most érdemleges tárgyalásról szó sem lehet. Mindennek dacára is az érdekeltek, nehogy még egyszer be kellesse jönnök, most is elmondhatják véleményüket, a mi jegyzőkönyvbe vétetnek.

J u s t h Gyula hangsúlyozta, hogy még ily irányban sem lesz törvényes a tárgyalás, mert az érdekeltek nem ismerik az egész tervet, így nem is szólhatnak hozzá tiszta meggyőződésből. Ha privátim beszélgetni akarnak, ahhoz semmi köze, de a jegyzőkönyvet el kell.

O r m o s Péter alispán sem tartja összeharthatónak, hogy az értekezlet fél dolog tárgyalásba belemenjen. Az az általános nézet, hogy a tárgyalás halasztásuk el. Különben is a legnagyobb érdekelt, a Szarvartársaság a sáfoktor: a ménesbírtok is a mellett nyilatkozik képviselője személyében. Erre kimondott a határozat, hogy az értekezlet a további tárgyalást elhalasztja mindaddig, míg a ménesbírtok az egész tervet be nem mutatja az a törvény értelmében 30 napig közbesemlére ki nem tétetik. Egyszermind az alispán utasítást fogja a ménesbírtok, hogy addig szigorúan az eredeti tervhez tartas magát. A meg nem engedett vonalakon további munkát be nem utatják.

Ezután az alispán életével az értekezlet feloszlott.

VAROSI KÖZÜGYEK.

— Aradváros majusi közgyűlése. —

Csendes, nyári hangulatban, békés-moderán, minden pártkérés és heveskedés nélkül folyt le tegnap Aradváros köztörvényhatósági bizottságának majushavi közgyűlése.

A tárgysorozatba jobbadán olyan dolgok voltak felvéve, melyeket egyszerűen lemorzsolnak a szakelődők a városatyák is jobbadán elengedtek a fileik mellett. Alig akadt egy-két érdekesebb, fontosabb ügy, melyhez hozzájárulni érdemes volt.

Csak a vértanu-szobor leplezésének elhalasztási kérdése penzsditette fel némileg a kedélyeket. L u k á c s y Miklós mindenáron azt akarta, hogy a szobrot már az idén leplezzék, de S a l a c z polgármester a szobor-bizottság tanácskozásából alaposan kimutatta a közgyűlésnek, hogy a leplezés az idén lehetetlen. Errekes volt az, hogy a következő szónok, M ü l l e r Károly, a függetlenségi párt vezére, elkezdett bókolni a polgármesternek Lukácsy vádjával szemben s erősen mentegette őt munkásságáért. B a r a b á s Péter bátyánk a fülkét szorgalmazta megint a szobron. Sehog nem tetszik neki, hogy a szobrot meg nem töltik emlékekkel. Utoljára is elhatározta a közgyűlés, hogy a leplezési tennéplejt elhalasztja.

A közgyűlésről a következő tudósítást adjuk:

II. Az ülésen Fábrián László főispán elnöklete alatt jelen voltak: S a l a c z Gyula polgármester, H o t b a u e r Lajos ts. főjegyző, U r b á n y i János főkapitány, P a r e c z István, S a r l o t Domonkos tanácsnokok, P e r g e r János dr. tiszti főjegyző, V a r j a s s y Lajos jegyző.

Továbbá: Darányi János dr., Dániel Kálmán Pálffy Ede, Mitterer József, Bing Vilmos, Kneffel Károly, Virágh Lajos, Matyók Pál, Csiky Károly, Mosaócs Gábor, Barabás Péter, Klein Soma, Lusszitz Adolf, Nagy Kálmán, Weisz Dávid, Domonkos Lajos, Novotny Lajos, Millig József, Francz Károly, Viser Péter, Baicher Károly, Tiszti Lajos, Reicher Ferencz, Tenner Armin, Steiner Jakab, Böhm Lajos Sonatagh Gyula, Kondorosy József, Reicher Béla, Rajkay József, Gyulay István, Waldes Gyula, Prodánovits Döme, Szalay Antal, Bund Henrik, ifj. Kristóffy János, Barabás Béla dr., Lukácsy Miklós, Péterffy Antal, Korner Péter, Jánosy Domján dr., Fényes Dossó, Arkay Kálmán, Tóth József, Weidenfeld István dr., Dogarin György, Keresztes Gyula dr., Schöpkész Ede dr., Avarffy Ferencz, Pekár Károly, Szelle József, Barkó Ferencz, Kellényi János, Müller Károly, Kis Armin, Schuster Illás dr., Adler Lipót dr., Kornay Károly, Vörös Vidor, Kabbabó János dr., Wallfisch Armin, Pohl Károly, Sallay Béla dr., Póssyay Lajos dr., Bing Lajos, Boros Vida bizottsági tagok és Dálnoky N. Lajos főispáni titkár.

Megnyitatták az ülés, F á b i á n László főispán üdvözölte a megjelent köztörvényhatósági bizottsági tagokat, mire indítványok hiányában a közgyűlés mindjárt a napirend tárgyalásába kezdett.

A polgármester Lavi jelentése, melyet lapunkban egész terjedelmében közöltünk, tudomásul vétetett. Felolvastattott Ssapáry Gyula gróf értesítése, melyben tudatja, hogy ő felsége öt

fordalmayelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszterre kinevezvén, ezen miniszterium vezetése alá vétette.

A leirat tudomásul vétetett. Olvastattott a belügyminiszteriumnak általunk már ismertetett leirata, melyben megengedi, hogy C h u d y József győgy-szerész a gabona-téren felállíthassa a 8-ik győgy-szerterét. A leirat tudomásul vétetett. Elhatározta a közgyűlés, hogy a győgy-szereszeket felhívja, melyik volna hajlandó Gájban főlk győgy-szerterét felállítani.

S z a t h m á r városfőnökhatalomára kéri, hogy az áltami italmérsi jövedék behozatala iránt alkotott 1888 évi törvény-cikk végrehajtása tárgyában a pénzügy-miniszter által kibocsátott utasítás két pontját ellen az országgyűléshez ítézett feliratát Aradváros közbizottság is pártolja. Ez átirat a tanács véleményére tudomásul vétetett.

Majd felolvastattott a p o l g á r m e s t e r jelentése az elmúlt 1888-ik évről. A jelentést, melyet lapunkban részletesen szintén ismertettünk, tudomásul vette a közgyűlés.

Ugyanazok a polga mester jelentése olvastattott fel arra vonatkozólag, hogy a j ö v e d e l m e k z a p o r t i t a s a z az új szervezkedésre javaslatlétel végett egy bizottságot küldött ki és pedig minél előbb. A tanács mindenben hozzájárul a polgármester javaslatához.

A közgyűlés is helyeselte azt s a bizottságha S a l a c z polgármester elnöklete alatt kiküldötte a tanács tagjait, továbbá H á s z Sándort, A r k a y Kálmánt, Bing Vilmost, V a r j a s s y Józsefet, B o n t s Domét, H e g e r Ernőt, B o r o s Benit, M ü l l e r Lajos dr.-t és B u n d Henrik főszámvevőt küldötte ki.

A régi tornya i (másképp: pesti) u t b ó l a városra fennmaradt sídék eladását elhatározta a közgyűlés. Egy katasztrális hold ára a száraz helyeken 200 frt, a vizenyős helyeken pedig 150 forint lesz.

I n t i t ő t r i s Kálmán főjegyzőnek két havi újabb szabadságidőt engedélyezett a közgyűlés. T ő t h István mérnöknek pedig 3 havi szabadságidőt.

Olvastattott a tanács jelentése J i r a s s e k Lajos által egy k ö z v á g ó h i d felépítése iránt tett ajánlat tárgyában. Az ajánlat igen előnyös. Egyelőre J i r a s s e k csak egy bizottságot kér kiküldeni arra a terv, költségvetés és egyéb körülmény megállapítására. Ez a bizottság tenne később javaslatot a közgyűlés eljárásáról.

A tanács mindenben hozzájárul az ajánlatához. Javasolja, hogy a bizottság a következők alakításának meg: Elnök: P a r e c z István tanácsnok, tagok: B u n d Henrik, V i r á g h Lajos, D a r á n y i János dr., H e g e d ű s László, P á l f y Ede és G l ü c k Károly törvényhatósági bizottsági tagok.

A k ö z u t i v a s p á l y a udvarán a sínek közti részek kiköveztetése végett bizottságot küldött ki, mely most eljárásról jelentést tesz. Javasolja, hogy az udvar kapuját helyezték beljebb az épület és egy váltót, mely a gyalog közlekedés útjába esik; helyeztessék odébb a más-ik oldalra. A mellékvágányok közének kikövezése felesleges, mert az teljesen jó állapotban van. A költségekhez részben hozzájárul a lovasutársaság is. A közgyűlés P é t e r f y Antal és S t i n e r Jakab hozzájárulása után a bizottság javaslatát elfogadta.

H o r v á t h József tanító nyugdíjaztatása szükségessé válván, a közgyűlés a

jövő hó 1-től számítva részére 405 frt évi nyugdíjat szavazott meg, B u t t y á n Demeter lovasrendőrnek pedig, ki 23 éve szolgálja a várost, 165 frt nyugdíjat.

A z A n d r á s s y Györggyel és B a r n a Abellel a kurticai ut, F i s c h i e r Jakabbal az 6-bodrogi ut, P e l l e g r i n i Pasqualeval a vizéri-ut és K o m j á t h y Zsigmonddal a tornyai-ut helyreállítását iránt kötött szerződések jóváhagyattak.

Felolvastattott ezután a tanács véleménye a belügyminiszteriumnak a v á r o s i á t i r á s i l l e t é k iránt kért leirata tárgyában. Erre vonatkozólag a tanács egy szabályrendeletit javaslatot állított össze, melyet a törvényhatósági bizottság a juniusi közgyűlésén fog tárgyalás alá venni.

K o n d o r o s s y József, B o r o s János és S z u s Mivily új épületét után 12 évi közszégi adómentességet adott.

O z v. K o v á c s Lajosné szül. G a v o r a Gizella tanítónő nyugdíjaztatását kéri. Ennek keresztülvitelére a közgyűlés bizottságot küldött ki.

T ő t h János vendéglős kéri a belügyminiszterium utján a közgyűlést, hogy neki zengerajok tartására állandó engedélyt adjon s a népevényekre vonatkozó szabályzat egy reá sérelmes pontját változtassa meg.

A közgyűlés, mint az előbbi összes főrumok, elutasította a kérvényt.

Felolvastattott ezután a v é r t a n u s z o b o r bizottságának tegnapielőtti üléséről felvett jegyzőkönyv.

L u k á c s y Miklós sajnálja, hogy a vértanu-szobor bizottság tésése nem volt jelen s csak a lapokból értesült arról, hogy a leplezési tennéplejt a jövő évre elhalasztatni javasolják. Kimondja, hogy ezt a köztörvényhatósági bizottságnak semmi szin alatt nem kell megengedni s utasítani Zala Györgyöt a szerződés betartására, mert nincs semmi alapos indok, a mi miatt az elhalasztás szükséges volna. Itt látjuk helyben, hogy a talapzatot se készítette el J i r a s s e k, mert nem ellenőrizték s nem sürgettek a munkát. Azt se fogadják el, hogy az öntés árta az a művész kitelnek. E miatt ugyan lehet sietteln a munkálatot! Indítványozza és kéri a közgyűlést, hogy ne e g y e z z é k b e l e a z e l h a l a s z t á s b a, mert Aradváros polgárainak szívén fekszik, hogy 40 év múlva állni lássa a 13 vértanu szobrot! Azt az indokolást sem fogadják el, hogy a 2500 frt pótdíj miatt ne lehessen megtartani a leplezést. Felelze ezt meg a város közönsége (a szobor alapból) a művésznek.

S a l a c z Gyula polgármester megjegyzi, hogy csakugyan kitűnik Lukácsy szavazatából, hogy nem volt az ülésen. Olyan természeti okok forognak fenn az elhalasztás mellett, a melyeket nem lehet figyelmen kívül hagyni. Hogy J i r a s s e k az elaplat a kívánt időre, május 1-re nem készítette el, ahhoz neki semmi köze, mert Zala szerződött J i r a s s e k k e l s ő teljesíti munkája felett a felügyeletet. Ismertette ezután a polgármester a lapunk tegnapi számában bőven elmondott okokat és indokokat, melyek az elhalasztást szükségesnek tartják, úgy szintén felhozták a veszélyeket is, melyek a szobor öntésének siettetése által esetleg előállhatnak. Kérte végül a közgyűlést, hogy a leplezési ünnepélyt halassza el a jövő évre.

L u k á c s y Miklós attól fél, hogy a szoborból nem lesz semmi, vagy az is úgy jár, mint a szentnásorszagoszobor. Ismételve kéri, hogy miután a szobor az országé, a nemzeté, miután az egész haza adta össze a filiereket, a leplezést ne halasszák el s utasítsák Zalát szigorúan a szerződés betartására, különben még főnk sem érik meg a leplezést.

M ü l l e r Károly megjegyzi, hogy mivel a szobor csakugyan a hazáé, az országé annak olyanannak kell lenni, hogy teljesen kifogástalan legyen. A maga részéről az elhalasztás mellett nyilatkozik. A mi az alap lassu munkáját illeti, itt a polgármester nem hibás, mert ő olyanann ismeri a polgármestert, a ki utána jár szivesen a dolgoknak és mindent meg tesz, a mi tőle telik.

S a l a c z polgármester előadja, hogy ő nem is tudta J i r a s s e k terminusát, az a város soha meg nem állapította, azt Zala magánlag állapította meg.

B a r a b á s Péter kéri a közgyűlést, hogy a szoborban hágyanak egy fűlkét az emlékek elhelyezésére.

S a l a c z polgármester elleni ezt a már ismertetett okokból.

R e i c h e r Ferencz osztja Lukácsy nyilatkozatát s követeli Zalával a szerződés betartását.

B a r a b á s Béla dr. előre látja, hogy a leplezés az idén semmiképp nem történhetik meg, mert bizonyosan talál erre az érczöntő valami akadály. Zala ismeri a nehéz feladatokat, melyek a leplezés előgördülnek, az ő szavát, mint szakértőt el kell fogadnunk. De ne Arad mondja ki az elhalasztást, hanem Zala jelentse be, hogy lehetetlen a munkával készen lenni.

F á b i á n László főispán beszárja a vitát s szavazás alá bocsátja a kérdés eldöntéséért.

Egyhangulag abban állapodott meg szavazás nélkül a közgyűlés, hogy Z a l á v a l e g y é v r e m e g h o z s z a b b i t j a a s z e r z ő d é s t, d e n t a s i t j a a s z o b o r b i z o t t s á g o t, h o g y a s z o b o r j ö v ő b ő v i l e p l e z é s e i r á n t i n t é z k e d j é k a m ű v é s z e l. A neki járó részletet a közgyűlés szintén megszavazta.

A p o r Gyula irodai segédit sz lemondása tudomásul vétetett. Allása a jövő havi közgyűlésen fog betöltetni. Felolvastattott a tanács jelentése a v á s á r t e r i h o n v é d l a k t a n y a átalakítására és építésére. A költségvetés szerint 20,441 frt lenne a kiadás, de a város közgyűlés s a tervet, költségvetés jóváhagyása végett terjeszse fel a miniszteriumhoz.

T r a y t l e r Antalné bérletét falórkóhelyre a közgyűlés három évre meghosszabbította.

A z i p a r t e s t ű l e t azon kérelmével, hogy a reá kivettelt csatornázási költségek elengedessék, e l u t a s i t t a t o t t.

Felolvastattott a tiszti ügyészség jelentése D o m á n y József és nejével a régi városházára vonatkozólag kötött adasvevéi szerződés jóváhagyása iránt.

A szerződés jóváhagyatott.

Tudomásul vétetett, hogy a belügyminiszter jóváhagyta Aradváros közgyűlésének azon határozatát, hogy a k e r e s k e d e l m i a k a d e m i a részére ingyen telket engedett át.

A nagykorúti leányiskolánál tervezett tornatanítónői állás megteremtése érdekében a közgyűlés az iskolázók javaslatára ismételten fel fog irni a miniszteriumhoz. Ezzel a napirend kimerítettvén, a közgyűlés véget ért.

KÜLFÖLD.

— Németország és Svájc. Wohlgemuth porosz rendőralkalmazott ismert esete igen élkén foglalkoztatja a német hivatalos világot, mely, mint jeleztük, ez ügyben Svájctól e l ő g t é t e l t f o g k é r n i. A mint a német részről eddig megejtett vizsgálát eredménye mutatja, a t é n y a l l á s e g é s z e n m á s, m i n t a s v á j c z i l a p o k e l ő a d t á k. A „Nerddentsche Allgemeine Zeitung” éppen jelenti, hogy az ez ügyre vonatkozó iratok Svájból már megérkeztek Belélok a német offiziózus szerint a következők tünnek ki:

1. hogy Wohlgemuthot néhány perccel megérkezése után, mielőtt még bármi büntethető cselekményt elkövetett volna, letartóztatták; kilencz napon át fogságban tartották és mint közönséges gonosztevővel bántak vele; 2. hogy Wohlgemuthnak egyegyedül az volt a ezéja, hogy információkat szerezzen az elzász-lotharingiai és a Svájbán tartózkodó szocialdemokraták összeköttetése és az iratoknak Németországba való becsompepítése felől; 3. hogy az az állítás, mintha Wohlgemuth lett volna előidézője a szocialdemokraták munkások riehni agitatórius gyűléseknek, nem egyéb frivol koholmány, és 4. hogy Wohlgemuth nem követett el oly cselekményt, mely akár Aargau kanon bűntetőtörvénye, akár a svájci szövetségi törvények értelmében büntethető lett volna.

A mellett, hogy Wohlgemuthot az aargau hivatalnokok csalták át L u t z [szabóval egyetértőleg svájci területre, hogy letartóztathassák, a következő körülmények szólnak:

1. hogy Wohlgemuthot a miudjárt akkor elfogták, midőn svájci területre lépett s megkezdte a beszélgetést Lutz-al. Ebből az következik, hogy a rendőri közeg az elfogatást parancs nélkül kezelt, már is készen állott és hogy a német hivatalnok részére kitervezett kelepce Lutz és a többi szocialdemokrata által a „kerületi főnökkel egyetemben előre meg lett állapítva”. 2. Hogy a „kerületi főnök” már az első vallatás alkalmával birtokában volt ama leveleknek, melyeket Wohlgemuthot intezett: bár csak a második kihallgatás alkalmával állította, hogy a házkutatás alkalmával találtak a leveleket Lutznál.

A „Nordd. Allg. Zeitung” megjegyzi, hogy ez hamis állítás, s fejez ki azt abból, hogy a baseli rendőrigazgató május 1-én kiadott nyilatkozatában tagadja, hogy Wohlgemuth elleni eljárásban részes lett volna, bár a házkutatás elrendelésére, miután Lutz Ba elben lakott, csak az ottanirendezés volt illetékes. Wohlgemuth letartóztatása nem b e r m e m i j o g a l a p p a l é s e l l e n k e z i k a b a r á t s á g o s á l l a m o k k ö z s ö t t s o k á s o s n é p j o g i f o g a l m a k k a l. A rheinföldeni kerületi főnök, kihez a feljelentés érkezett közreműködött abban, hogy a német hivatalnokot svájci területre áltosalták, ott elfogták és több napon át vele úgy bántak mint egy gonosztevővel.

LEGUJABB POSTA.

— A párisi merénylő. Minthogy Perrin merénylő nem elmebeteg, nem is fog orvosilag megvizsgáltatni. Hír szerint, Laguerre képviselőt kérte fel védőjéül, ki azonban védelmét valószínűleg nem fogadja el. A bíróság szakértői véleményét kíván, vajjon a forgópisztoly golyóval volt-e tölve vagy sem.

— Fejedelmi nász. Londonban hire jár, hogy Ferdinand herceg román trónörökösnek és Viktória hercegnőnek, a német császár nővérének házasságát ajánl tervezik. — Bolgar küldöttek a török fővárosban. S t o j a n o f f Zakariás, a szobranje alelnöke és P e t k o f f, a hivatalos „Svoboda” szerkesztője, kik Ferdinánd fejedelem megbízásából Konstantinápolyba utaztak, hogy az idegen nagykövetelek hangulatát Bulgária iránt tanulmányozzák, már visszaérkeztek. I g e n m e g v a n n a k e l e g e d v e u t j o k e r e d m é n y e i v e l.

— A dinasztia ellenségei Romániában. Junimista oldalról felszólítják a kormányt, hogy az anti-dinasztikus lapok kibágáait legyább avval korlátozza, hogy a külföldi illetőségű hírlapírókat, kik ez územekben

Az aranyos klick.

(Gaboriau regénye.)

W. Ph. X V.

(112. folytatás.)

Meg lehetett volna őrlünie a saját eszében kitékdeni, annyire tulhaladt ezen arisztokrácia mindezt, a mi legrosszabbat tudott képzélni magának.

A hírlap azonban megérkezett a Dani özímere és a fiatal ember megtalálta benne a Brevan Maxime és sir Elgin Thomas közt lefolyt párbaj részleteit.

Mit jelentene ez! . . . Dani újra és figyelmesebben átolvasta a Maxime és Sarah grófné leveleit és összehasonlítva azokat egymással, a néma véleménykülönbség jeleit vélte bennök feltalálni.

Ellenségeim közt tehát viszály tört volna ki, — szolt magában, — és nem értenek egyet többé, mennél inkább közeledik az a peroz, a melyben hitük szeriort büntetők gyümölcsét meg kell esztaniok? . . . vagy talán sohasem értettek egyet és kétfős családványval állók szemben . . . vagy mind ez csak komédia, arra hivatva, hogy engem elámitson és hogy engem itt visszatartóttasson mindaddig, a míg a gyilkos elvégezte teendőjét!

Daninak nem volt ideje, fejét törni ezen megfoghatatlan rejtellyel. Az öreg sebész lépett be a vizsgálóbíró kíséretében és több mint egy félóraig kellett feleletet adnia egy egész kérdéskörrel.

A vizsgálat azonban oly ritka éles elmejűséggel lett vezetve, hogy Dani a vádhoz nem nyújthatott egyéb adatot, mint azt hogy egész vagyonát a Brevan Maxime becsületességére bízta.

— Most; — szolt a bíró, miután Dani elvégezte tanuvallomását, — még egy kérdést: megismerné az azt az embert, a ki önnek felajánlva csainakát, hogy a „Conquète”-ig evezze, igyekezett őt a Don-Nai közepén a hullámokba temetni? . . .

— Nem uram . . .

— Ah! ez bszantóan kellemetlen . . . Ez az ember határozottan nem más, mint Crochard, de ő tagadni fog . . . és e vád tagadásával szemben csak lehetőségekkel állhat elő, hogyha nem fidezem fel azt a helyet a hol felöserítte ruháit!

Bocsánat uram, van egy bizonyosság, melyet felajánlhatok . . .

— Melyiket?

— Annak a nyomorultnak a hangja oly erősen véste magát emlékezetembe, úgy hogy moor is, midőn önnel beszéltek, csengeni vélem a fülemben, és bizonyosan felismerném ezer közül.

A bíró nem felelt semmit, megmondolva kétségkívül a szembeállítás sauszait.

— Meglehet kísérteni a dolgot, — szolt végre.

Azután megparancsolták firkójának, hogy hozza a vádlottat a kórházba.

— Vigye ezt a börtönbe, — parancsolá, — es siessenek . . .

Crochard már egy hónap óta volt letartóztatva és a helyett, hogy a fogság esőketette volna merészességét, azt még fokozta. Letartóztatása és első vallatása elremitették, azonban megérintve az elmúlt napokat, ismét visszatért bátorsága.

— Valószínűleg bizonyítékokat keresnek, de minthogy nem fognak találni, a végén csak kell, hogy eleresszenek engem.

Ezért lépett oly biztos tekintettel a Dani szobájába, és beléptekor arrogáns hangon kezdé:

— Igazságot kérek bíró ur, már meguntam a börtönben lenni. Ha bűnös vagyok vágják le a nyakamat; ha pedig ártatlan vagyok . . .

Dani azonban nem hagyta bevégézni.

— O az! — kiáltott fei, — kész vagyok esküdni, hogy ő az . . .

A milyén ritka is volt a Crochard, alias Bagnolet arisztokrácia, erre elismült és nyugtalan és gyors tekintettel vizsgálta felváltva a bíró és a sebész arczeit, úgy szintén a Leffochét, a ki a hadnagy ágya mellett állott.

A nyomorult sokkal jobban ismerte a törvény formáit, semhogy meg nem ériette volna, hogy képtelen illúziókban ringatta magát és hogy a helyzete sokkal veszélyesebb volt, semhogy azt sejtette volna. De hova akartak azok kijukadni, mit fedeztek fel, mit tudtak már biztosan. Ezen erőlködése, hogy kitalálja ezt, kegyetlen kifejezést kölcsönözött arcának . . .

— On hallotta, Crochard? . . . kérdé a bíró.

a honnan nem igen tudta meglesni a Crochard benyomását minden affektáció nélkül felkelt és a kandallóhoz támaszkodott.

— Sőt ellenkezőleg, őn nagyon is jól érti, — válaszolt szigorúan . . . Champcey hadnagy azt mondja, hogy őn valóban az az ember, a ki őt a Don-Naiba igyekezett fullasztani . . . O megismerte őnt.

— Az lehetetlen! . . . kiáltott fel vádlott, — es lehetetlen, mert . . .

De a mondat többi része a torkában rekedt.

Hirtelen megmondolva a dolgot, állatta a kivettelt hinárt, mely oly szokos a bírónak és egyszerűségüknel fogva oly veszélyes . . .

Szinte azt mondta volna.

— Az lehetetlen, mert az éj sokkal sötétebb volt, hogysem egy ember vonásait meg lehetett volna ismerni . . .

Pedig ez egyértelmű lett volna egy vallomással és ő szentül már nem tudott volna, mit felelni a vizsgáló bírónak, a ki nem halasztotta volna el, ilyen kérdést hozzá intélni.

— Hogyan tudja ön, hogy ily mély volt a sötétség a folyó parján? . . . On tehát ott volt? . . .

Egész elsápadva az elkerült veszélytől, Crochard egyszerűen mondá:

— A tiszt ur téved.

— Nem hiszem, — válaszolt a bíró.

Es Daniohoz fordulva, kérdé attól;

— On megmarad állítása mellett, hadnagy ur?

— Jobban mint valaha, uram . . .

Becsületemre bízom, hogy megismertem ennek az embernek hangját . . . Mikor osolnakájával megkínált, alig érhető nyelvezetet használt, összedállitva angol és spanyol szavakkal, de elfelejtette hangját és kijelentést megváltoztatni.

Oly bizottságot szinlelvé, a mi már távol állott tőle, Crochard, alias Bagnolet megvételég válat vont.

— Hát tudok én angolul? — tudok én spanyolul? — veté közbe.</

részt vesznek, utasítsa ki. C a t a r g i azonban, mióta Oroszország remonstrált a képkérésedök kintasítása ellen, nagyon tartózkodik minden kintasítástól.

Az antiszemitaizmus Bécsben. Az idegenek forgalmát előmozdító egyet egy küldöttsége melynek Pirquet báró képviselő Knobloch b. és Kramer udvari műkereskedő voltak tagjai, T a a f f o miniszterelnöknek memorandumot nyújtott a z a n t i s z e m i t i z m u s e l l e n, mely Bécs erdekeit mélyen károsítja. A nagyvárosnak az idegen-forgalomra van szüksége. Utóbbi időben azonban nagyszámú gazdag ember marad el Bécsből és számos nagy keresztyén cég köztölte az idegen-forgalom emelésére alakult egylettel, hogy az a n t i s z e m i t i z m u s m i a t t ü z l e t e i n k m e g r o m l a n a k. Az egylet tehát arra kéri a kormányt, lépjen föl határozottan az antiszemita ellen és ne engedje meg, hogy az antiszemita gyűlések oly színt nyerjenek, mintha a császári kormány támogatásában részvennének. T a a f f o azt válaszolta, hogy a szabadelvű sajtótörvény folytán bajos az antiszemita egyletek és lapok kihágásait megakadályozni, de a kormány bebonyosította az utóbbi lóvasúti zavaroknál, hogy törvénytelen cselekmények ellen teljes szigorral lép föl.

Az „ARADI KÖZLÖNY“.

(Megjelen mindennap.)
Előfizetési feltételei.

Helyben hához hordva:
Egy évre 12 frt — kr
Fél évre 6 „ — „
Negyed évre 3 „ — „
Egy hónapra 1 „ — „

Vidékre szétküldve:
Egy évre 14 frt — kr
Fél évre 7 „ — „
Negyed évre 3 „ 50 „
Egy hónapra 1 „ 20 „

Felkerjük egyúttal lapunk azon előfizetőit, kiknek előfizetése márczius 16-án lejárt, hogy az előfizetést mielőbb megtegyék, nehogy a lap szétküldésében fennakadás álljon be.

Az „Aradi Közlöny“ kiadóhivatata.

NAPTÁR.

Május 9 Szerda. Római kath. naptár: Naz. Gerg. a. a. Prot. naptár: Hüb. Görög-ország naptár: (Aprilis 27) Sim. Jéz. rok. Nap két óra 32 perc, nyugszik 7 óra 22 perc.
Május 9 Az aradi kereskedelmi és iparbank részvényének értéke az aradi kereskedelmi és iparbanka helyiségében.
Május 10 A színházi bizottság ülése délután 5 órakor.
Május 10 Aradváros közigazgatási bizottságának ülése délután 4 órakor.
Május 10 Arad megye közigazgatási bizottságának ülése délután 9 órakor.
Május 10 Ujonorosztás a városban.
Május 12 Az aradi iparos ifjak együletének majálisa a császi erdőben.
Május 12 Az aradi kereskedelmi és iparbank rendkívüli közgyűlése d. e. 10 órakor.
Május 12 Az aradi első önkéntes polgári önkéntes közgyűlése a városban délután 10 órakor.
Május 12 Aradváros köztörvényhatósági bizottságának közgyűlése d. e. 4 órakor.
Május 18 Vasúti alizsiek bálja a városligeti vendéglőben.
Május 19 Az asztalosok együletének majálisa a császi erdőben.
Május 29. Ekkénteski tárgyalás a Kis-Gótsóhált sajtóperben.
A „Kölösey Egyesület“ könyvtára (Szabadság-ter 1 sz.) a közönségnek rendelkezésére áll kedden és szombaton d. u. 8-4 s pénteken 11-12 óra között.

HIREK. ARAD ÉS VIDÉKE.

Az aradi vértanúk szobrának leleplezési ünnepélye oszaknyen a jövő évi október hó 6-án, tehát nem a negyvenedik, hanem a negyvenegyedik évfordulón történik meg. Aradváros köztörvényhatósági bizottsága ugyanis tegnapi közgyűlésén elfogadta a szoborbizottság javaslatát s rövid vita után a leleplezési ünnepélyt elhalasztotta.
Az aradi kereskedelmi és iparbank igazgatósága mint értesültünk, a részvényesek által kiküldött öttágu bizottság alkudozása dacára sem egyezett bele abba, hogy a részvények után 25 frt bélyegzesték le, hanem azt óhajta, hogy 50 frt vettesék bélyegzés alá. A kérdésben a részvényesek a ma délelőtt tartandó értekezleten fognak dönteni.
Meghívás. Az aradi kereskedelmi és iparbank tisztelt részvényesait van szerencsénk f. évi május hó 9-án délután 5 órakor a kereskedelmi és iparbanka helyiségében tartandó értekezletre meghívni. — T a r g y: A kiküldött bizottság jelentése az igazgatósággal megejtett tárgyalás eredményéről. M u l l e r Károly, B o g d á n f f y Gergely, E l i a s Armin, A v a r f f y Ferencz, S t e i n e r Jakab.
Aradváros központi választmánya tegnapi délután a közgyűlés előtt S a l a c z Gyula polgármester elnöklete alatt rövid ülést tartott, melyen a központi választmány jegyzőkönyvének vezetését I n s t i t ú r i s Kálmán főjegyző tevétsége miatt A r k a y Kálmánra bízta. Ugyanakkor az 1890. évi országgyűlési

képviselőválasztók névjegyzékének összeállítására a választmány S a l l a y Béla és I f j. K r i s t y ó r y János tagokat küldte ki.
Nyugdíjazás. Horváth József aradi tanító, ki már 17 év óta szolgálja a várost, a köztörvényhatóság tegnap nyugdíjazta s részére a jövő hó 1-től 405 frt nyugdíjat szavazott meg.
Szabadságolások. Aradváros közgyűlése I n s t i t ú r i s Kálmán főjegyzőnek tegnap még két havi szabadságot engedélyezett, T ó t h István mérnöknek pedig három havat.
A Maros Arad alatti tegnapi reggel 6 órakor a 0 pont felett 101 méteren állott. A vízszint déli 12 óráig felemelkedett 108 méterre.
Mosonyi nem kapott konzessziót. A P e s t i H i r l a p "tegnapi száma írja: M o s o n y i aradi igazgató ellen keserves panaszt vettünk. Társulata ég és föll közt lebeg, azt sem tudja, merre menjen. E panaszt mi közölni akartuk, midőn este hírt vettük, hogy a színészegetület központi tanácsa Mosonyinak a színigazgatói engedély iránt beadott kérvényét elutasította. A panasz tehát tárgytalanná vált, s az aradi s megelőzőleg más városokban rendezett ismétlődő bukásoknak remélhetőleg egyszer s mindenkorra véget vetett a tanács határozata.
Az aradi esküdtszék által elítelt A l b u István resiesai tanító, a „Rumänische Revue“ volt szerkesztője: léltte már a három havi fogságot Vácon. Mint Lapunknak írják, Albu visszatért Besicára és újra elfoglalta a tanítói állást a Resiaai magyar közönség nagyon kíváncsi most, hogy fogja hazafiasra oktatni a fiatalokat az a tanító, kit magyar gyűlölete miatt ítéltek az esküdtszék. A j a n l j u k e z t a z é r d e k e s k é r d é s t a k ö z o k t a t á s g y i m i n i s t e r f i g y e l m é b e.
Esküvő. N a g e l Vilmos bánhegyesi kintári bérlo e hó 7-én esküdött örök hűséget özv. B u c h v a l d Odonné urnóknak.
50 százalékkal mérsékelt jegyek. A vizsavonásig minden szombaton kivétel nélkül az aradvárosi menetjegy irodák est 9 óra 17 percig induló vonatokhoz 50 százalékkal mérsékelt 14 napig érvényes Budapestre ésvissza szóló jegyet ad ki. A menetjegy árak: a II-od osztályban 10 frt. 80 kr. a III-od osztályban 7 frt. 70 kr. Az ily jeggyel ellátott utasok Arad és Szolnok közt fekvő állomások bármelyikén csatlakozhatnak a fentemlített vonatokhoz. 1389. május hó.
A szerelmi dráma hősei: U t r a Jozefin aradi szobacizust, és K o v á c s Lajos kereskedősegédet beszállították az arad megyei kórházba ápolás végett. A férfi pár nap alatt ki fog gyógyulni betegségből, de a leány állapota súlyosabb. A golyó a bal emlőjén találta s résznt haladva a jobb vállperc alá hatolt, honnét nagy ügyvel-bajjal kivették. Mellén krajczár nagyságu horzsolást csinált a golyó. A leány 24 éves, szarvasi illetőségű. Mikor B é r e z y János rendőrhadnagy kihallgatta, azt adta elő, hogy kedvese szerelmi féltékenységéből lött réá. Megleste az utcán, mikor boltba ment, magához csalta azon ürügy alatt, hogy sürgős és fontos mondanivalója van s mikor haza érték, rázárta az ajtót. Előbb szóváltás volt közöttük, majd dulakodni kezdtek s Kovács ekkor lött réá és magára. A zajra E ö t v ö s színházi fodrász benyomta az ajtót, megfékezte a dühöngő fiatal embert s ő értesítette az esetről a rendőrséget is.
Bucusi Gájban. Gájkövárosban az idei busos vasárnap. Gizella napján tartatik meg. Nagyban készülnek réá odakint s így bizonyos, hogy a busos ismét népes és hangulatos lesz. A nagymisén B o t h m u l l e r Róbert minorita lelkész fog szent beszédet tartani. A körmenet a minoriták templomából a reggeli mise után, fél 8 órakor indul ki Gájba.
112 éves honvéd. Déván írja levelezőnk, a napokban halt meg a város és a környék legöregebb embere: V i g h Károly. 48-49-iki honvédezerede. Születési évét bizonyosan nem tudni, de állítólag 1777-ben született s így most 112 éves volt.
Állategészségügy. A hasznos háziállatok között Galiciában, Cseh- és Morvaországban, továbbá Ausztria egy részében a ragályos száj-és körömfajás, nagy mérvben uralkodik, sőt már Magyarországra is behurcolták a bajt és itt is nagyobb mérvben kezd terjedni. A szerföltöt ragályos jellegű állatbetegség terjedésének megállítására most a földmivelés-, ipar- és keresk. miniszterium szigorú utasította a hatóságokat s az erre vonatkozólag kiadott rendelkezésben meghagyta egyrészt, hogy mi helyt az említett baj valahol jelentkezik, arról hozzá azonnal jelentést teendő. Az erre vonatkozó miniszteri rendeletet tegnapi hatóságunk is megkapta.
Névmagyarosítás. S t e i n Dávid aradi lakos kiskorú fia, Károly és Lajos, vezetéknevüket belügyminiszteri engedéllyel „Sugár“-ra magyarosították.
A békés-gyulai városkapitány. F r i d r i c h Mihály ellen a kir. ügyészség hivatali sikkasztás, csalás s hivatali hatalommal való visszaélés miatt emelt vádat a ugyanakkor pedig, P a p p Gábor városi csendőrbiztost a zsarolás büntette miatt kérte megbüntetni. A vádlott városkapitányának terhére rották, hogy egy b-gyulai la-

kóstól 100 frtot kapott, hogy egy lopási ügyet ne jelentsen föl a bíróságnál, s hogy tíz forint bírságot csak két évvel a beszéde után szolgáltattott be a szegények pénzárába s a hamis játékosok évenként 50-80 forintot fizettek neki, a miért aztán nem üldözte őket. P a p p Gábor csendőrbiztost azzal vádolták, hogy a kofákat elkergette, ha nem fizettek; a szerkesztők kedéket szintén zsarolta. A törvényszék mindkét vádlottat bűnösnek mondta ki. F r i d r i c h Mihály városkapitányt négy évi b ő r t ö n r e, 200 frt pénzbüntetésre és nyolc évi hivatalvesztésre, P a p p Gáborot négy évi fegyháza s nyolc évi hivatalvesztésre ítélte. Kedden délelőtt tárgyalta az ügyet a kir. tabla I. büntető tanácsa s nem találván igazoltnak a F r i d r i c h városkapitányt ellen emelt vádat, ő t t e l j e s e n f ő l m e n t e t t e, m i g P a p p Gábor csendőrbiztos cselekvényét zsarolás vétségének minősítve, büntetését egy évi f ő g h á z b a n állapította meg.
Olyan nincs! T ó t h János helybeli vendéglős minden áron állandó zengérajt akar tartani s ezért fűhöz-fához folyamodott, de mindenütt elutasították. Legújában a miniszteriumnál próbált szerencsét. A miniszter a kérvényt visszaküldte Aradváros köztörvényhatósági bizottságához, a mely szintén azt mondta rá, hogy olyan nincs!
A hűtlenség bűnhődése. Borzal: as esetről értesítenek bennünket N a g y G á j községből. Egy odaváló jómodú parasztagda hűtlenségen kapta nejét. E miatti felingerültségében nejt lánczokkal és kötelekkel kocsijához kötöztette végighurcolta a községet utczán. Mire a nő rémes sikoltá, saira az összecsozdult falusi nép kiszabadította a felbőszült férj kezei közül, már félhalt volt. A kegyetlen férjét a csendőrség már elfogta.
Kifogott holttest. Az aradi rendőrség tegnapi délután egy férfi hullát fogott ki a Miroshól a Spitz-gyár közelében. Hogy ki a vízbeült, még nem sikerült megtudni.
Kirándulás Párisba. A magyar államvasutak budapest-városi menetjegy irodája a párizsi világiállítás alkalmából több kirándulást rendez Párisba. Tekintettel arra, hogy a kiállítás minden valószínűség szerint október május hó vége felé lesz teljesen készen, a menetjegyiroda által rendezendő kirándulások eleje csak június hó első napjai b a n fog utnak indítani. Azután rendez a menetjegyiroda egy-egy kéjvonatot július, augusztus és szeptember hónapokban. A kirándulásokról a míg a részletes programok kiolgozást adni, a következőket közölhetjük: Az árak rendkívül alacsonyak lesznek, a jegyek válthatók oda-és vissza utazásra, lakásra és élelmészre együttesen, az élelmészről egy léte gondoskodva, hogy az utazók Páris majdnem minden nevezetes pontján étkezelhetnek, sőt a kiállítás területén is úgy, hogy dél vagy estebéd idején nem fog kelleni visszatérniük abba a fogadóba a melyben elszállásolva lesznek. Tartózkodás Párisban 8 nap, de a kéjvonatok j e g y e i 2 h o n a p i g l e s z n e k é r v é n y e s e k b a r m i l y e n g y o r s a g y s z e m é l y o n a t o k r a. Az utrány Párisba egészen más lesz mint Párisból, úgy, hogy oda menet az utazók Németország, vissza jövet Svájc egyes nevezetesebb pontjait tekinthetik meg, s vissza jövet utjokat bárhol meg szakíthatják. Természetes, hogy a menetjegyiroda régi jó hírnevéhez megfelelőleg az utazók legteljesebb kényelméről fog gondoskodni úgy utközben, mint Párisban a hol a legelőkelőbb szállókban lesznek elszállásolva. Megjegyzendő hogy addig is míg a kéjvonatok rendezetnek fognak, rendelkezésre áll a menetjegyiroda a Párisba utazni szándékozó közönségnek körutazási vagy menetjegy kiadásával s ezekkel együtt szelvényes, azaz jelentékenyen olcsóbb lakás és élelmészeti jegyek is válthatók a menetjegyirodában. (Budapest Máris Váleria-utca, Hungária szálló)
Vasári hír. A temesvári pünkösdi vásár május hó 23-28-ig fog megtartatni.
Egy fehér-varrónő ajánlta magát mindenféle új és kiviáltású munkákra, melyeket lehető ócsinosa és pontosan állít ki. Lakása Adám-utca 1. szm.

HAZÁNK ÉS A FÓVÁROS.

Visontai Kovács László f. A „Nemzet“ írja; A képviselőházat nagy veszteség érte. Legrégibb tagjainak egyike, ki közel negyed századon át a ház legfontosabb tisztségének egyikét, a háznyi tisztet is viselte, mint egy abbaizai távirat jelentette, hosszasan szenvedés után, mult éjjel meghalt. A magyar közéletben alig volt ismertebb alak a Kovács Lászlónál. Minden közügyben ott volt ő, az 1848-49-ki nemzeti harostól kezdve, a melyben a harcmezőn teljesítette kötelességét, az ötvencs és hatvanos évek társadalmi küzdelmeiig, a kiegyezés előkészítésének művében, aztán a politikai és parlamentári harcokban. majd a gazdasági élet előmozdításában. Kovács László a legjobbak, a legkitartóbbak közé tartozott az elvállalt kötelességek teljesítésében: a közpálya volt otthona, mely nélkül, úgy szólva, élni sem tudott; a valódi szabadelvűség lelkesítője egész valóját, bizott, hitt elveiben, hazája s nemzete jövőjében, és e hite fentartotta nagy családi csapások közt is s nem engedte csüggedni — mig teste össze nem tört. Az 1887-év végén vesztette el egyetlen fiát, ugyanakkor nagy anyagi megpróbáltatások is zudul-

tak rá — egy elleve lúteott per akkor a nyilvánosság előtt is megbeszéles tárgyát képezte — de Kovács László mind e megpróbáltatások közt erősen férfisan állt s közöngy iránt való kötelességeket nem hanyagolta el egy percére sem. 1888 nyarán azonban szélhűdés érte s ereje hanyatlani kezdett. O nem akarta észrevenni azt. Emberelelti erőfeszítéssel jött be neje karján a házába, hogy a véderő-javaslat körül folyt első nagy szavazásban résztvegyen s remélő hangon, de tragyogó meggyőződésű fénylő tekintettel mondta e sorok írójának: „a mi ügyünk az igaz ügy!“ Ez igazalmak ujra visszacsúszást okoztak állapotában, s családja Ababbizára vitte. Ott erősböni kezdett. Beszélő tehetségét teljesen visszanyerte, majd keze mozgását is, irni is tudott már, s nem régt vett töle levelet a „Nemzet“, melynek legrégibb barátai s munkatársai közé tartozott, melyben biztatta a szerkesztőt, hogy nem sokára ő is beállít ujra. . . . Nem állított be. Szegényjő Laozi bátyánk elment oda, a hol várják őt sokan azok köztül, a kiknek küzdelmében osztályos volt, s a kik ugyanoly bizalommal viseltettek jelleme s egyénisége iránt, mint a ma irányadó tényezők, kik mindvégig becsülték, szerették, s kik — midőn a háznyi tisztől lemondott — a legnagyobb fájdalommal egyetlek bele helyettesítésébe. Utódja is Teleyk Géza gróf annak a reménynek adott kifejezést, hogy Kovács László, ki nélkül a háznyi hivatali képzelmé sem lehetett, majd elfoglalja még ujra helyét. Nem foglalta fel többé. Igaz részvételt olvasunk halála hírért. Derék hazafias, a közügyért sokat áldozott férfit siratunk benne.
Rövid hírek. F-G áldon a minap két parasztember éjjel rablási szándékkal betört egy odaváló gazda házába, a ki annyira megrémült, hogy összes pénzét odaadta. — F ő g a r a s mellett a napokban megtalálták az Olthban Boga Anna holttestét, a ki Fogarásról régebben eltűnt. — D e b r e c z e n b e n egy veszett macska megmarta Papp Béla gazdajembert. — A k e n y e r m e z e i diadal emlékére emelt oszlop leleplezési ünnepélyen e hó 30-án Kolozsváron tanuló hnyadmegyei ifjak köldöttségileg képviseltetik magukat — B e r e g s z á z s o n mult hó 30-án pompás meteort láttak.

Színház.

Hegyi Aranka a népszínház kitünő primadonnája, kit ünnepelve fogadnak a vidéken, ha valahol szerencsések vedegszereplésre megnyerni, a legközelebbi napokban a négy szerszergő fellepni a z a r a d i s z i n p a d o n. Ennek érdekesebb és jobb hírt nem közölhetnek az aradi színház közönségével. A színházról képviselője tudatta a hírt ma a társulattal, melynek körében éppen olyan nagy az öröm e híre, mint a közönség körében lesz, hogy a hátra lévő négy előadás ily fényes szerepléssel zajlik majd le.
H e g y i Aranka most s z o m b a t o n fog először fellépni. Vasárnap, hétfőn és kedden aztán folytatja.
Ennyit egyelőre. Addig is figyelmes-teljék a közönség, hogy siessen jegyekről gondoskodni.
Ez előadások mérsékeltlen felemelt helyárak mellett tartanak meg.
Előjegyezni lehet ma délután 5 órától kezdve a színházi irodában.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Az „Olcsó könyvtár“-ban, melyet Gyula i Pál szerkesztet, megjelent már: A n d r á s s y Gyula gróf b e s z é d e, melyet a véderő törvényjavaslat tárgyában tartott. Kiadja a Franklin társulat. Ara 20 kr.

Szerkesztői üzenet.

— Sr. urnak (Aptalák). A Stanczku Imre Vasul irodája O n o u Miklós ügyvédnek adott át.

KOZGAZDASÁG.

A gabnaüzlet kiltatása. A földmivelésügyi miniszterium jelentése az aratási kiltásokról nem a legkedvezőbbek, de a budapesti gabnacsarnokban nem igen hajlandók — írja a „Magyar Pénztgy“ című közgazdasági szaklap — azt elhinni és a furlangosok a következő incidensre vezetnek vissza, az aratási jelentése komor színezetű. Midőn Szapary gróf mint elnök busosvett az orsz. gazdasági egyesületől, Dessewffy Aurél gróf utódja az elnöki székből azt hangoztatta, hogy a földmivelésügyi miniszternek befolyást kell gyakorolnia az árak szabályozására. A gabona-társaság bölcsői kieszeltek: hogy tehát kedvezőtlen aratási jelentésekkel kell a gabonárakat emelni! Es lehet-e tenni, hogy a készletek jól értékesíthetők legyenek.
Ily tördési vélemények természetesen minél kevesebb értékkel és alappal bírnak, de annyi tény, hogy a beérkező magánjelentések sokkal kedvezőbbek, mint a hivatalos jelentések.

A buzakészletekre nézve is, írja ugyan-
osak a „Magyar Pénztgy“ igen eltérőek a nézetek. Vidéken már nem lehetnek jelentékenyek a készletek, mert különben a hozatal a fővárosba is sokkal nagyobb mérvű lenne. A budapesti készletek is mar erősen megapadtak, de valószínű, hogy még mindig körülbelül egy millió mmássa buza van a fővárosban elraktározva.
A hozatal a fővárosra az elmúlt héten is gyenge volt, mit az árutalajdonosok magas árak követelésére használtak fel. Ez sikerült is, mert a Tiszavidéki jelentett szárazság következtében a piacon könnyes javulás állván be, a malmok könnytelenek voltak a talajdonosok árköveteléseit megfizetni.
VECVES KÖZLEMÉNYEK.
— **Gabonaüzlet.** (Budapest, május 7.) Buzát észrevehetőleg gyérebben kínáltak, a vételkedv ugyan mérsékelt, de az irányzat még is szilárdabb lett és mintegy 14,000 méterháza kelt el, finom ár 5, kevésbé finom minőségű 2 é fél kral drágább árakon.
E g y é b g a b o n a n e m t e k b e n c e k e l y h o z a t a l m i a t t j e l e n t é k t e l e n f o r g a l o m, szilárd árakon.
B u z a: T i s z a v i d é k i 1800 mm 80 k, 7 frt 40 kr, 100 mm 80 k, 7 frt 45 kr, 2500 mm 79 k, 7 frt 35 kr.
K a n i z s a i 1900 mm 79 k, 7 frt 25 kr.
B e c s e i 3300 mm 79 k, 7 frt 30 kr.
B e c s k e r e k i 3400 méterháza 79 k, 7 frt, 2000 mm. 79 k, 7 frt 10 krajczár, 9300 mm 79 k, 7 frt 10 kr.
F e h é r m e g y e i 1040 mm 78 k, 7 frt.
B á c s k a i 1700 mm 77 k, 5 frt, 75 kr.
S z o k v á n y 500 mm 78-3k 6 frt 75 kr, 3100 mm 78 k, 6 frt 75 kr, 600 mm 76-5 k, 6 frt 75 kr.
E r d é l y i 400 mm. 78-8 k, 6 frt 75 kr.
Z a b 200 mm 5, frt 50 kr, 200 mm 5 frt 60 kr.
Határidőüzlet. A határidőüzletben az irányzat lanyhán kezdődött, de később az árak emelkedtek.
Határidők jegyzése déli 12 órakor:
B u z a t a v a s z r a 6.65—6.70 forinton buza öszre 7.12—7.14 forinton, buza május—júniusra 6.72—6.72 forinton. — Tengeri (uj) 1889. május—júniusra 4.77—4.78 forinton. — Zab tavaszra 5.41—5.43 frton. — Kápostárepce augusztus—szeptemberre 11—11 frton.
K ö t l e t t :
B u z a m á j u s — j u n i u s r a 6.69—6.73—6.71 frton, öszre 7.12—1.10—7.13 frton, tengeri május—júniusra 4.76—4.78 forinton, július—augusztusra 4.92—4.95 forinton, zab tavaszra 5.41—5.43 forinton, öszre 5.32—5.50 forinton.
Hivatalos jegyzések:
B u z a t a v a s z r a 6.65 pénz, 6.70 árú, buza öszre 7.12 pénz, 7.13 árú, május—júniusra 170 pénz, 6.72 árú, — Tengeri júniusra .77 pénz, 4.77 árú, új tengeri 1889. május—júniusra . . . pénz, . . . árú. Zab tavaszra 5.46 pénz, 5.50 árú, zab öszre 5.44 pénz, 5.46 árú. Kápostárepce aug.—szep temberre 11—11 frton.
H i v a t a l o s a n f e l m o n d a t o t t a 2000 méterháza buza és 1000 méterháza zab, f. hó 30-án való átvételre.
— **Szezs-üzlet.** —
(Május 8.)
(B.) Szezs. Készárú nagyban 50.50—, kicsinyben 51.—, hordó nélkül pr. 100 L %, 35 frt fogyasztási adóval.
— **Budapesti gabnatárepce.** —
(Május 8.)
Méréselt kínlat, korlátozott vételkedv, Forgalom 15000 mm. Mai—júniusi buza 6.78 frt. Oszli buza 7.20—21. Oszli árpa 5.68. Mai—júniusi tengeri 4.88—4.79. Juli-augusztusi tengeri 5.34—36.
Hivatalos Ártolyam
a budapesti áru- és értéktőzsdén 1889. évi május hó 8-án,
Magyar aranyárakék 4. sz. 102.50
magyar papírárakék 5. 97.45
magyar vasúti kölcsön 142.25
magyar keleti vasúti államkötvény 1 kib. 100.—
magyar keleti vasúti államkötvény 2 kib. —
magyar keleti vasúti államkötvény 3 kib. 114.—
magyar földterhermentési kötvény 108.40
magyar földterhermentesítési kötv. száradék 106.40
Temes-bánáti földterhermentési kötvény 105.40
Temes-bánáti földterhermentési kötv. zár. 106.40
Erdélyi földterhermentesítési kötvény 106.40
Horvát-szlavon földterhermentési kötvény 106.40
Magyar szőlődezsmentesítési kötvény 100.—
Magyar nyaromény-sorjegy-kötvény 149.50
Tiszasabályozási és szegedi sorjegy 129.50
Osztrák járadék papírban 88.78
Osztrák járadék ezüstben 88.—
Osztrák járadék aranyban 110.25
1860-iki osztrák államcsorjegy 144.—
Osztrák-magyar bankrészevény 900.—
Magyar hitelbankrészevény 209.75
Osztrák hitelteljesítési kötvény 239.50
Ca. 6 ki. arany 5.55
20 frankos arany (Napoleonkor) 9.40
Német birodalmi márka 58.05
London 118.90
20 márkásarany 116.60
F e l e l e s z e r k e s z t ő :
HINDY ÁRPAD.

BUDAPESTI TŐZSDE.

Május 7-én.

	Ár	Pénz	Ár	Pénz	Ár	Pénz		
M. kir. arany. adóment. 48	101 60	101 90	Magy. orsz. bank részvény-társaság	—	—	Pesti közti vaspálya	403	405
" papíráradék adóment. 58	94 25	94 55	Oszt. hiteltézet	311	311 20	Pesti közti vasp. átvétel-jegyek	110	215
M. vasuti köl. 120 frt o. é. (300 fo.) 58	145 25	146	Oszt. magyar bank	880	885	Budapesti III. ker. takarékp.	108	110
M. v. köl. 120 frt egyes dbkban	145 25	146	I. magyar iparbank	153	155 60	Országos központi	452	457
M. 1869. kel. v. á. kötv. (els.) adóment. 58	99 50	100	Pesti magy. keresk. bank	712	715	Pesti hazai első	7325	7525
M. 1873. kel. ár. v. szb. (els.) adóment. 58	119	120	Bécsi bizt. társulat	168	17	Egyesült Budapest fővárosi takp.	452	455
M. 1876. kel. aranyban (els.) adóment. 58	115	115 50	Bécsi élet- s jár. bizt. társ.	215	—	Magyar ált. takarékp. részvény	88	89
M. kir. nyeresémi-kölesön 100 frt	138 50	139 50	Első magy. általános bizt. társ.	3140	3150	Alagut	145	147
50 frt drbjá	138 50	139 50	Fonciere pesti bizt. társ.	66 50	67	Altalanos waggon köles. társaság	69	72
Tiszai s szegedi kölesön 48	126 50	127 50	Magyar-francia bizt. társ.	—	160	„Franklin“-társulat	108	200
M. k. földm. kötvények 58	104 75	105 25	Pannónia vissz. társ.	945	955	Ganz és társa vason. és gépgyár	826	830
" 1867. zárad. 58	104 75	105	Concordia malom	528	531	Geschwindt-féle szeszgyár	330	332
" 161. zárad. 58	104 75	105	Első budapesti malom	1045	1050	Gyapjumi, és biz. I. magyar	245	250
M. k. földm. kötvények temesi 58	104 50	105 50	Erzsébet malom	242	244	Keresk. épülete	675	—
" 161. zárad. 58	104 50	105 50	Hengermalom	595	600	Könyvnyomda „Athenaeum“	444	448
M. k. földm. kötvények hrváth-orsz. 58	104	—	Lutza malom	252	255	Posta	1070	1100
M. k. földm. kötvények erdélyi 58	104 50	105	Molnárak és sütők malom	353	355	Középb. és téglagy. (Drasche)	221	222
" erdélyi jelz. urb. vk. (100 fra 58)	98 50	99 50	Pannónia malom	765	760	Nemzetközi waggon-kölesön-részvénnytársaság	224	224
Szállóházavált. kötv. (100 frt) 58	99	100 50	Viktoria malom	130	132	Pesti építő-társaság	59	60
Pest vár. kölesön 1870. évből 68	159 75	107	„Adria“ m. tengeri hajó	175 50	176 50	Rimamurány-salgótarj. vasutv. társ.	100	101
6. „ 1871. évből 68	107	109	Alföld-finnai vasut 58	—	—	Salgótarjani közép.	171	172
Budapest f. v. 1880. kölesön 68	100	100 25	Bátaszék domb-zakány	—	—	Schlick-féle vasú. és gépgyár	152	154
Budapesti bankgyes. részvény.	100	100 50	Déli vasut 58	—	—	Schlick-féle vasú. és gépgy. II. kib	—	—
Magy. ált. hitelbank	281	281 50	Eszakkeleti vasut 58	154 50	155 50	Serfőzde első magyar	810	820
Magy. jelz. hitel. II. kib. in. elismv.	99 25	99 50	Erdélyi vasut 58	194 50	195 50	Sertészhaladó	270	274
Magy. lez. s pénzváltóbank	—	—	Győr-sopron-ebenfurti v. s	—	—	Sós nti kőhány	—	—
			Kassa-oderbergi vasut	142	143	Spodim- és o. szilvagyár	110	120
			Magyar galicizai vasut	160 50	161 60	Szálloda-részvénytársaság	104	106
			M. ny. v. (sz.-győr-grác iv.	157 60	158	Tégl. és mészégető ujlaki	149	150
			Oszt. államvasut 58	232 50	233	Törk dohányrészvény	—	—
			Pécs- arcsi vasut 58	188	189	Göz téglagyár kőhányai	25	255
			Tiszai vidéki vasut 58	246	248	M. jelz.-bank ny.kölesönkötv. 4. sz	20	105 50
			Oszt. dunagőzhajózási társ.	—	—			

LENGYEL LŐRINCZ BÚTORGYÁROS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmébe a helyben főtér 9-ik szám alatt a Casino épület helyiségében dusan felszerelt

bútor-raktáromat

ajánlani, melyben mint a 30 év óta főnálló és Alföldszerte elsőnek ismert szegedi főúrlatunk fiokjában dus készletet tartok, az összes butornemekből a leggyorsabbtól a legdiszesebb kivitelig.

Lakásoknak teljes stilszerű berendezését, ugyszinte e kárpitos szakmába vágó minden munkát a legpontosabban teljesítek. Azon biztosítással, hogy főigyekezetem szives megrendelőimnek minden irányban való teljes kielégítésért és minden versenyt kizáró olcsó árszabásra fordítan dóm, tisztelettel ajánlom magamat a nagyérdemű közönség szives figyelmébe.

LENGYEL LŐRINCZ bútorgyáros.

Régi és modern mesterek
eredeti olajfestményeinek
nagy kiállítás és egyuttal eladása
ARADON, a Nádor-szállodában.

Minden műkedvelőnek most alkalma kinálkozik valóban szép olajfestményeket bíres festőktől mint Simonyi, Cserépy, Tahy, Bernárd, Friedländer, Mannheimer, Toms, Wagner, Inkey, Spányik stb.

bámulatos olcsó áron

megszerezhetni.
A kiállítás, mely a Nádor-szálloda első emeleti 5. és 6. számú termében a délelőtti órákban 9-12-ig és délután 2-7-ig szabad be-
menet mellett megtekinthető, a műkedvelő közönség tisztelettel meghívatik.

ARAD, 1889. május havában.

Magy. kir. államvasutak. 9889 89. sz.

Pályázati hirdetés.

A m. kir. államvasutak igazgatósága az 1889-ik évben összes vonalai részére szükséges sárga és vörösréz cikkek szállítását biztosítani hajtatva az iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb 1889. május hó 10-én betérjesztendők, a bánatpénz pedig 1889. us hó 9-ig bekielendő.

A pályázatra vonatkozó részletesebb feltételek a szükséges kimutatással együtt, mely egyszerűsággal ajánlati mintának használandó, ugyszintén az általános és különleges szállítási feltételek a m. k. államvasutak anyag és leltár-beszerezés szakosztályánál (Budapest Andrassy-ut 73. sz. k. megtekinthető, vagy a megállapított ár előzetes lefizetése mellett a budapesti nyomtatványtárná postá útján is megszerezhető, megjegyezvén, hogy a különleges szállítási feltételekért 15 kr, az általános feltételek pedig 25 kr. fizetendő.
Budapest 889. ápril hóban.

Az igazgatóság.

Nyomatja és kiadja az Ungerleider-féle könyvnyomda Aradon

M. kir. államvasutak. A. I. 8057 sz. Pályázati hirdetés.

A m. kir. államvasutak budapesti főműhelyében fenálló vegyészeti laboratoriumban segédi állás töltendő be.

Az ezen állásra pályázni óhajtok felhivatnak, hogy az alábbi feltételek szerint kellőleg felszerelt folyamodványukat a m. kir. államvasutak igazgatóságánál (Budapest Andrassy-ut 73. sz.) folyó 1889. évi május hó 31-ig nyújtják be. A később beérkező folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

Csak oly pályázók számíthatnak alkalmazásra kik:

- 1) magyar honpolgárok s a magyar nyelvet tökéletesen bírják;
- 2) 25 évnél még nem idősebbek, ép és egészséges testalkatúak s ezt pályatorvosi bizonyítvánnyal is igazolják;
- 3) Tényleges katonai szolgálatukat kitöltötték vagy a katonai kötelezettség elől felmentvék, erkölcsi tekintetben fedhetlen előéletűek, vagyoniilag rendezettek; végre

4) A kik a belföldön szerzett vagy honosított vegyészeti oklevéllel bírnak.

Az olyan folyamodó ki a vasut. üzemen használt anyagok átvételébe már gya korlati ismeretekkel tapasztalattal bíró előnyben részesítetik.

A sajtókezüleg írott folyamodványok a felsorolt minősítéseket igazoló eredeti vagy hiteles okmányokkal szabályszerűleg felszerelendők.

Budapest, 1889. ápril hóban.

Az igazgatóság.

Arlejtési hirdetés.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a város részére a következő tére szükséges 600 kilométer tölgyfa és 600 köbméter cserfa szállításának elvállalása iránt folyó évi május hó 7-én d. a. 10 órakor arlejtést tart.

Kikiáltási ár egy köbméter tölgyfára 2 frt 40 kr, egy köbméter cserfára 2 frt 75 kr.

Bánatpénzül leteendő 240 frt készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az arlejtésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.
Az írásbeli ajánlatok lezártan a újatandó írszobeli megkezdése előtt nyk be s csak két arlejtő v akkor nek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az arlejtés feltételeit ismeri és elfogadja.

Az arlejtési feltételek a gazdasági tanácsoknál az arlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1889. év. április hó 23-án tartott üléséből.

Kiadta:

Varjassy Lajos. aljegyző.

1031889.

Hirdetés.

A nagyméltóságú földmívelés-, ipar- és kereskedelmi m. kir. miniszteriumnak az 888. XIX. t. cz. 24. §-a alapján kiadott 839/889. sz. rendeleténél fogva felhivatnak a halászzattal hivatásszerűen foglalkozók, hogy az éjjeli halászat tilalmának egyes kivételes halfajokra és körülményekre való tekintettel szükségesnek mutatkozó szabályozás avagy megszüntetése iránt fennforgó kívánalmaikat f. évi június 1-ig Ajtay Károly halászzattal felügyelőnél szóbelileg bejelenték.

Arad sz. kir. város tanácsának 889. évi ápril 20-án tartott üléséből.

A városi tanács.